

АНАЛИЗА ПРОДУКТИВНОСТИ РАДА

- **Продуктивност рада** представља релативни показатељ успеха предузећа и изражава се као однос између *пословног учинка* и *утрошеног живог рада*.

- Основна формула за изражавање продуктивности је:

$$Q / R \quad \text{или} \quad R / Q$$

где је:

Q – остварени резултат,

R – утрошени рад.

- Постоји више **начина (варијанти)** мерења продуктивности рада у зависности од тога које се величине узимају за пословни учинак, а које за утрошени рад.

- **Остварени резултат:**

- укупна производња (количински)
 - вредност производње
 - укупан приход
 - бруто добит/губитак
 - нето добит/губитак
 - доходак
 - акумулација (*акумулативност рада*)
- Бруто продуктивност
- Нето продуктивност

- **Утрошени рад:**

- просечан број радника
- утрошени часови рада
- бруто зараде

- **Пример 1:** Предузеће је остварило производњу шљива од 10.000 тона, у години у којој је просечан број запослених био 80, а радник ради годишње 1.200 часова. Израчунати бруто продуктивност рада.
 - $P_r = Q / R = 10.000 \text{ тона} / 80 \text{ радника} = 125 \text{ тона шљива по раднику}$ или
 - $P_r = R / Q = 1.200 \text{ часова} \times 80 \text{ радника} / 10.000 \text{ тона} = 9,6 \text{ часова по тони}$
- Мерење продуктивности рада на бази *укупне количине* је могуће само ако предузеће производи **једну** врсту производа, стога се много чешће користи вредност производње.

- **Пример 2:** На основу датих података утврдити остале показатеље успеха пословања, затим исказати индикаторе бруто и нето продуктивности рада, ако је порез на добит по коначном решењу 200.000 динара, а просечан број запослених радника у посматраном периоду је 750.

- Укупан приход.....11.000.000 дин.
- Укупни расходи.....8.000.000 дин.
- Бруто зараде у реализованим производима1.250.000 дин.
- Акумулација.....750.000 дин.

- **Пример 3:** На основу датих података утврдити остале показатеље успеха пословања, затим исказати индикаторе бруто и нето продуктивности рада, ако је порез на добит по коначном решењу 120.000 динара, а просечан број запослених радника у посматраном периоду је 450.

- Укупан приход.....8.250.000 дин.
- Укупни расходи.....9.000.000 дин.
- Бруто зараде у реализованим производима1.100.000 дин.

